

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/109/2003

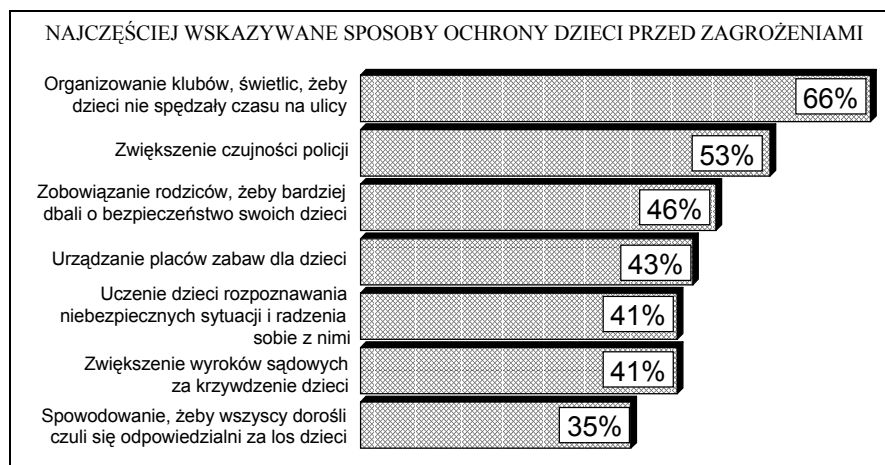
POLACY O BEZPIECZEŃSTWIE DZIECI

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, CZERWIEC 2003

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- Zdecydowana większość ankietowanych negatywnie ocenia poziom bezpieczeństwa dzieci w Polsce (69%) oraz stwierdza wzrost zagrożeń w porównaniu z czasami własnego dzieciństwa (84%). Jednak swoją miejscowość większość badanych (64%) uznaje za miejsce bezpieczne dla dzieci.

W przededniu wakacji - czasu, kiedy na ogół słabnie kontrola dorosłych nad dziećmi - zapytaliśmy Polaków, jak oceniają bezpieczeństwo młodego pokolenia w skali kraju i w swojej miejscowości oraz czy w ostatnich latach w ich miejscu zamieszkania zdarzały się przypadki, kiedy bezpieczeństwo dzieci było zagrożone. Chcieliśmy też dowiedzieć się, w jaki sposób badani zapobiegliby tego typu zagrożeniom w swoim środowisku, gdyby na przykład byli radnymi.

Prowadzone systematycznie od dziesięciu lat badania opinii społecznej ukazują, że w odczuciu większości Polaków w naszym kraju nie żyje się bezpiecznie. Jednak swoją miejscowość większość badanych uznaje za miejsce bezpieczne i spokojne. Z naszego ostatniego sondażu¹ wynika, że bardzo podobnie kształtują się opinie dotyczące bezpieczeństwa dzieci.

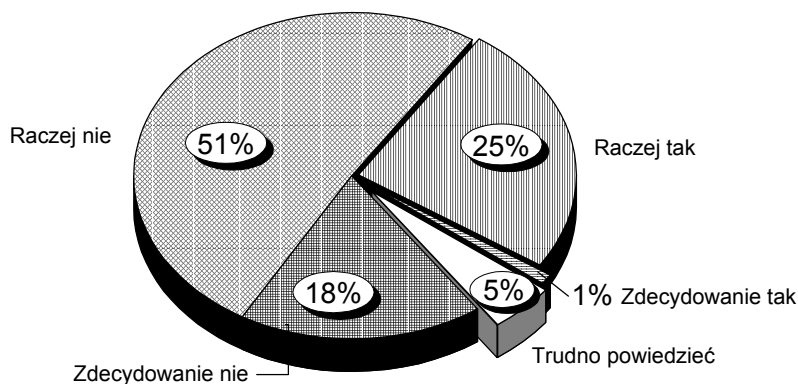
OPINIE O BEZPIECZEŃSTWIE DZIECI W POLSCE

Co czwarty ankietowany (26%) uważa, że dzieci w Polsce są bezpieczne, jednak ponad dwukrotnie więcej osób (69%) jest przeciwnego zdania, w tym jedna szóstka (18%) zdecydowanie wskazuje na zagrożenie bezpieczeństwa dzieci.

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (157) przeprowadzono w dniach 29 maja - 1 czerwca 2003 roku na liczącej 1260 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski. Zob. komunikat CBOS „Mniejsze poczucie zagrożenia przestępczością”, kwiecień 2003 (oprac. M. Strzeszewski).

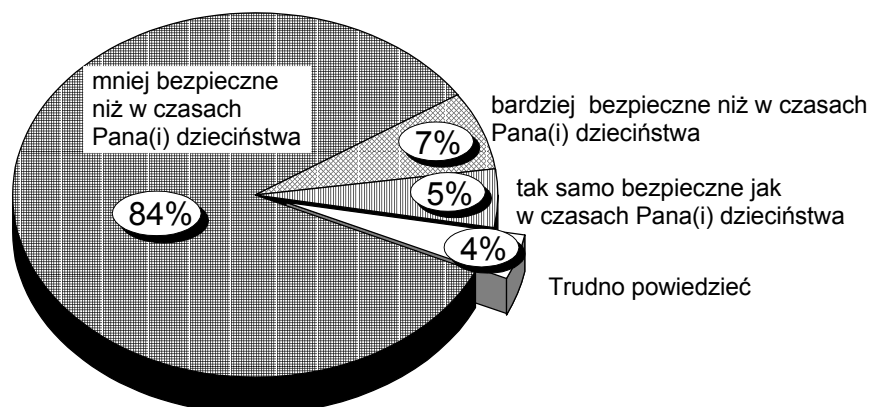
RYS. 1. JAK PAN(I) SĄDZI, CZY - OGÓLNIE RZECZ BIORĄC - DZIECI W POLSCE SĄ BEZPIECZNE CZY RACZEJ NIE?

We wszystkich grupach społecznych zdecydowanie przeważa opinia, że bezpieczeństwo dzieci w Polsce jest zagrożone (zob. tab. aneksowe).

Negatywnej ogólnej ocenie stanu bezpieczeństwa dzieci w skali kraju towarzyszy powszechnie wyrażane przekonanie (84%), że obecnie polskie dzieci są mniej bezpieczne niż w czasach dzieciństwa respondentów. Zaledwie 12% badanych nie dostrzega wzrostu zagrożenia, w tym 7% uważa, że - w porównaniu z ich dzieciństwem - obecnie bezpieczeństwo dzieci się poprawiło. Opinię tę najczęściej wyrażają jednak najstarsi badani, których dzieciństwo przypadło na czasy wojny (13%). Generalnie jednak we wszystkich grupach społecznych zdecydowanie dominuje przekonanie, iż obecnie dzieci w Polsce są mniej bezpieczne niż dawniej.

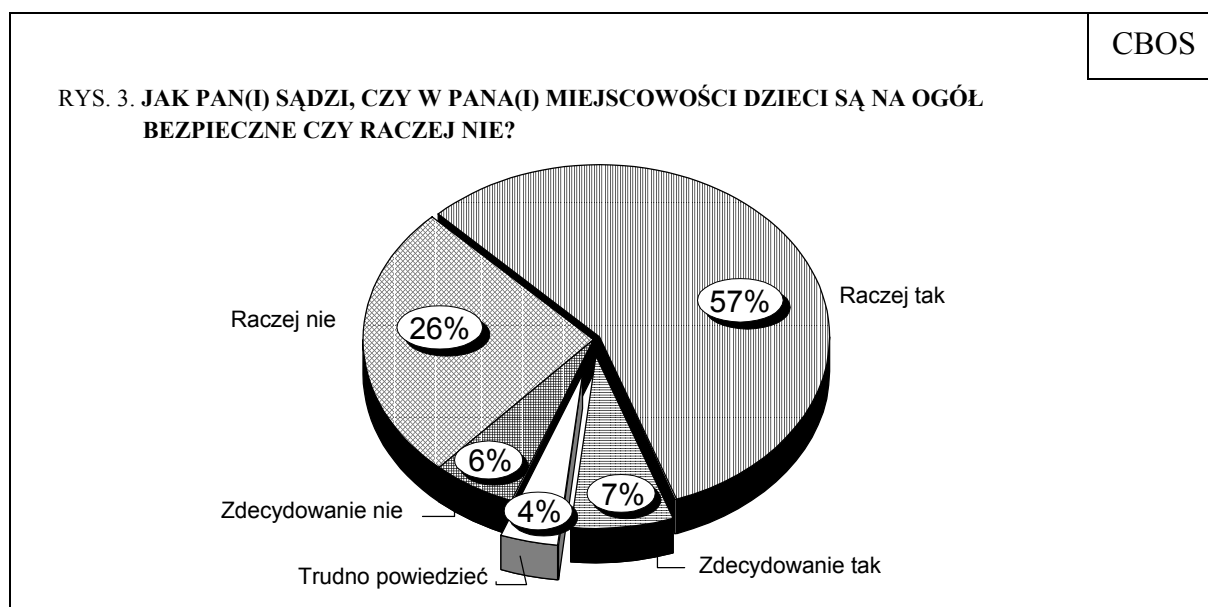
RYS. 2. CZY, PANA(I) ZDANIEM, DZIECI W POLSCE SĄ OBECNIE:

Negatywna ocena bezpieczeństwa polskich dzieci i przekonanie o narastaniu zagrożeń niewątpliwie świadczą o zaniepokojeniu Polaków losem młodego pokolenia. Należy jednak pamiętać, że tego typu uogólnione opinie kształtują się przede wszystkim pod wpływem informacji docierających za pośrednictwem środków masowego przekazu, które często nagłaśniają drastyczne wydarzenia. Inaczej kształtują się opinie o bezpieczeństwie dzieci w miejscu zamieszkania respondentów - opierają się one przede wszystkim na ich własnych obserwacjach i doświadczeniach (choć im większa miejscowość, tym większy może być wpływ lokalnych mediów).

OPINIE O BEZPIECZEŃSTWIE DZIECI W MIEJSCU ZAMIESZKANIA

Zagrożenie bezpieczeństwa dzieci w swojej miejscowości dostrzega co trzeci badany (32%). Dwukrotnie więcej osób (64%) ma poczucie, że w ich miejscowości dzieci są bezpieczne - opinię tę jednak najczęściej wyrażają ostrożnie (57% uważa, że są one „raczej bezpieczne”).

Niemal we wszystkich grupach społecznych przeważa przekonanie, że w miejscu zamieszkania badanych dzieci są bezpieczne, jedynie w miastach liczących ponad 100 tys.

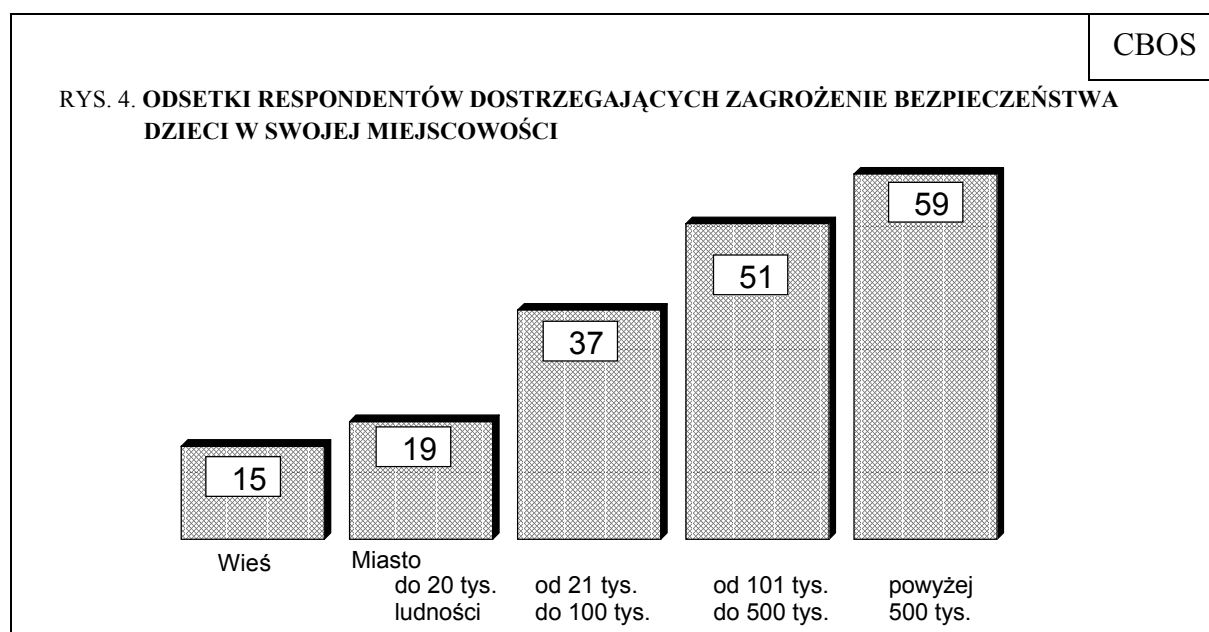
ludności sytuacja jest odwrotna - większość ich mieszkańców stwierdza, że bezpieczeństwo dzieci jest tam zagrożone. Warto przy tym podkreślić, że spośród mieszkańców największych miast niemal jedna piąta (19%) uważa, że mieszkające tam dzieci zdecydowanie nie są bezpieczne. Natomiast im mniejsza miejscowość, tym mniej osób wskazujących na zagrożenia.

Tabela 1

Miejsce zamieszkania respondentów	Jak Pan(i) sądzi, czy w Pana(i) miejscowości dzieci są na ogół bezpieczne czy raczej nie?*		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Wieś	83 (13)	15 (2)	2
Miasto do 20 tys. ludności	78 (4)	19 (3)	3
- od 21 tys. do 100 tys.	58 (3)	37 (4)	5
- od 101 tys. do 500 tys.	43 (2)	51 (10)	6
- powyżej 500 tys.	34 (1)	59 (19)	8

W nawiasach podano odsetki odpowiedzi „zdecydowanie tak” oraz „zdecydowanie nie”.

Zagrożenie bezpieczeństwa dzieci w swojej miejscowości dostrzega ponad połowa osób żyjących w miastach największych (59%) i dużych (51%), prawie dwie piąte mieszkańców miast średnich (37%), niemal co piąty żyjący w małym mieście (19%) oraz ponad jedna siódma mieszkańców wsi (15%).

Pewien wpływ na oceny w tej sprawie ma także płeć respondentów - zaniepokojenie stanem bezpieczeństwa dzieci w swojej miejscowości częściej wyrażają kobiety (38%) niż mężczyźni (26%).

NIEBEZPIECZEŃSTWA ZAGRAŻAJĄCE DZIECIOM W MIEJSCU ZAMIESZKANIA

Respondentom przedstawiliśmy także listę niebezpieczeństw zagrażających dzieciom i poprosiliśmy, by powiedzieli, które z nich odnotowali w swojej miejscowości w ostatnich kilku latach. Na wystąpienie przynajmniej jednego z wymienionych tragicznych wydarzeń wskazało prawie trzy czwarte badanych (73%)².

Według deklaracji ankietowanych, w ich miejscu zamieszkania dzieci były przede wszystkim ofiarami wypadków drogowych (57% wskazań). Do najczęściej wymienianych należą też przypadki pogryzienia dzieci przez psa (36%) oraz utonięcia (33%). Ponad jedna czwarta respondentów spotkała się w swojej miejscowości z przypadkami zmuszania dzieci do żebrania. Co czwarty badany słyszał o dzieciach skatowanych, i tyle samo o takich, które popełniły samobójstwo. Z przypadkami maltretowania dzieci przez członków rodziny oraz napastowania przez zbrojnych zetknął się co piąty respondent. Co szósty badany odnotował też w swoim miejscu zamieszkania popełnienie morderstwa na dziecku i niewiele mniej osób - gwałt na dziecku, a także seksualne wykorzystywanie go przez członków rodziny. Jedna ósma ankietowanych zarejestrowała ponadto przypadki zmuszania nieletnich do picia alkoholu oraz brania narkotyków. Niewiele mniej osób wskazywało na spłonienie dzieci oraz ich zaginięcie bez wieści. Co dziesiąty badany odnotował porwanie dziecka. Stosunkowo najmniej osób (7%) słyszało o zmuszaniu dzieci w ich okolicy do prostytucji³. Wyłaniający się z wypowiedzi respondentów obraz niebezpieczeństw zagrażających dzieciom

---

² W tym 16% wymieniło jedno niebezpieczeństwo, 14% - dwa, 9% - trzy, 6% - cztery, 5% - pięć, a 23% - sześć i więcej niebezpieczeństw.

³ W kwestii zmuszania do prostytucji, a także w kilku innych (dotyczących zmuszania do alkoholu i narkotyków oraz maltretowania i seksualnego wykorzystywania w rodzinie) ponad jedna piąta ankietowanych nie potrafiła udzielić informacji.

w miejscu zamieszkania jest silnie zróżnicowany w zależności od wielkości miejscowości. Na ogół im większa miejscowość, tym częściej jej mieszkańcy wskazują każde z niebezpieczeństw. Zależność ta nie jest tak regularna jedynie w trzech kwestiach - w odniesieniu do utonięcia i spłonięcia oraz samobójstw dzieci. Niemniej jednak również każda z tych trzech tragicznych sytuacji zdecydowanie najczęściej odnotowana została przez mieszkańców wielkich miast, najrzadziej zaś - przez mieszkańców wsi.

Tabela 2

Czy w ostatnich kilku latach zdarzyło się w Pana(i) miejscowości, że jakieś dziecko:	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
- było ofiarą wypadku drogowego	57	36	7
- zostało pogryzione przez psa	36	52	12
- utopiło się	33	56	10
- było zmuszane do żebrania	27	55	18
- zostało dotkliwie pobite, skatowane	25	60	15
- popełniło samobójstwo	24	64	12
- było maltretowane przez członków swojej rodziny	20	59	21
- było napastowane przez zbrojeńca	19	62	19
- zostało zamordowane	17	70	13
- zostało zgwałcone	15	67	18
- było seksualnie wykorzystywane przez członków swojej rodziny	14	62	24
- było zmuszane do nadużywania alkoholu	13	60	27
- było zmuszane do brania narkotyków	13	61	27
- spłonęło	12	76	12
- zaginęło bez wieści	12	73	14
- zostało porwane	10	77	13
- było zmuszane do prostytucji	7	66	26

Z deklaracji badanych wynika ponadto, że im większa miejscowość, tym większa kumulacja nieszczęść, które dotknęły dzieci w ostatnich kilku latach. Mamy tu zapewne do czynienia z „efektem skali” - w większych zbiorowościach więcej się bowiem dzieje i z tego powodu większe jest prawdopodobieństwo wystąpienia opisywanych zagrożeń. Dla przykładu - mieszkańcy największych miast wskazali na wystąpienie średnio ośmiu (7,85)

z omówionych nieszczęśliwych wydarzeń, żyjący w dużych miastach - pięciu (4,75), natomiast mieszkający na wsi średnio jedno (1,12) z nich (zob. tabele aneksowe). W tym miejscu należy jednak wyraźnie podkreślić, że dane dotyczące wsi są zapewne zaniżone, gdyż na przedstawionej respondentom liście nie uwzględniono wypadków typowych dla środowiska wiejskiego, które najczęściej są skutkiem zaniedbań ze strony dorosłych (np. niezabezpieczenia urządzeń gospodarskich) lub pracy nieletnich w obejściu lub w polu⁴.

Tabela 3

Czy w ostatnich kilku latach zdarzyło się w Pana(i) miejscowości, że jakieś dziecko:	Ogółem	Miejsce zamieszkania respondentów				
		Wieś	miasto do 20 tys. ludności	miasto od 21 do 100 tys.	miasto od 101 do 500 tys.	miasto pow. 500 tys.
	odsetki odpowiedzi twierdzących					
- było ofiarą wypadku drogowego	57	33	73	72	69	76
- zostało pogryzione przez psa	36	20	38	40	45	64
- utopiło się	33	15	47	47	36	50
- było zmuszane do żebrania	27	5	26	32	47	53
- zostało dotkliwie pobite, skatowane	25	5	27	31	38	55
- popełniło samobójstwo	24	7	35	32	32	46
- było maltretowane przez członków swojej rodziny	20	3	29	22	31	49
- było napastowane przez zboczeńca	19	5	14	19	31	44
- zostało zamordowane	17	1	8	21	28	48
- zostało zgwałcone	15	3	15	21	20	40
- było seksualnie wykorzystywane przez członków swojej rodziny	14	2	15	13	21	40
- było zmuszane do nadużywania alkoholu	13	4	10	14	13	37
- było zmuszane do brania narkotyków	13	3	18	13	12	35
- spłonęło	12	4	16	11	11	33
- zaginęło bez wieści	12	1	11	11	20	42
- zostało porwane	10	1	4	8	15	41
- było zmuszane do prostytucji	7	1	2	8	8	30

⁴ Zob. „Bezpieczeństwo dzieci w gospodarstwie rolnym”, Zbigniew Serwański, Państwowa Inspekcja Pracy, Główny Inspektorat Pracy - raport ze strony internetowej Wielkopolskiej Izby Rolniczej: www.kki.pl/wirpoz/.

Niektóre niebezpieczeństwa grożące dzieciom częściej dostrzegane są przez kobiety niż mężczyźni - dotyczy to przede wszystkim gwałtów, napastowania przez zbrojnych, seksualnego wykorzystywania oraz maltretowania przez członków rodziny. Warto przypomnieć, że już wcześniejsze analizy wskazywały, że stanem bezpieczeństwa dzieci zarówno w swojej miejscowości, jak i w skali kraju bardziej zaniepokojone są kobiety niż mężczyźni.

JAK UCHRONIĆ DZIECI PRZED NIEBEZPIECZEŃSTWAMI?

Przedstawiając ankietowanym listę sposobów na uchronienie dzieci przed zagrożeniami, zapytaliśmy, które z nich staraliby się wprowadzić w swojej miejscowości, gdyby jako radni byli odpowiedzialni za bezpieczeństwo dzieci.

	CBOS
Gdyby Pan(i) był(a) radnym(a) odpowiedzialnym(a) za bezpieczeństwo dzieci w Pana(i) miejscowości, to przede wszystkim które z niżej wymienionych zabezpieczeń próbował(a)by Pan(i) zapewnić dzieciom?	
Organizowanie klubów, świetlic, żeby dzieci nie spędzały czasu na ulicy	66%
Zwiększenie czujności policji	53%
Zobowiązanie rodziców, żeby bardziej dbali o bezpieczeństwo swoich dzieci	46%
Urządzanie placów zabaw dla dzieci	43%
Uczenie dzieci rozpoznawania niebezpiecznych sytuacji i radzenia sobie z nimi	41%
Zwiększenie wyroków sądowych za krzywdzenie dzieci	41%
Spowodowanie, żeby wszyscy dorośli czuli się odpowiedzialni za los dzieci	35%
Zobowiązanie nauczycieli do zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom w przedszkolach i szkołach	27%
Ograniczenie prędkości na drogach, ulicach	27%
Zwiększenie czujności straży miejskiej, samorządowej	21%
Założenie lub umocnienie harcerstwa	15%
Podanie do publicznej wiadomości nazwisk i adresów skazanych zbrojnych - pedofilów	14%
Działanie na rzecz przywrócenia kary śmierci	13%
Zachęcenie księży do prowadzenia parafialnych zajęć, kościelnych organizacji dla dzieci	10%
Trudno powiedzieć	2%

Odsetki nie sumują się do 100, gdyż badani mogli wskazywać do pięciu sposobów ochrony dzieci przed zagrożeniami

Z deklaracji badanych wynika, że większość z nich przede wszystkim próbowałaby zapobiec przebywaniu dzieci na ulicy przez organizowanie klubów i świetlic oraz zapewnienie dzieciom możliwości spędzania tam czasu wolnego. Ponad połowa respondentów starałaby się ponadto zwiększyć czujność policji, a prawie połowa zobowiązałaby rodziców do większej dbałości o bezpieczeństwo potomstwa. Ponad dwie piąte ankietowanych urządziłoby także place zabaw dla dzieci.

Badani skłonni są również do podejmowania mniej konwencjonalnych działań - dwie piąte uczyłoby dzieci rozpoznawania niebezpiecznych sytuacji i radzenia sobie z nimi, tyle samo wpływałoby na zwiększenie wyroków sądowych za krzywdzenie dzieci, a co trzeci próbowałby doprowadzić do tego, żeby za los dzieci poczuli się odpowiedzialni wszyscy dorośli mieszkańcy ich miejscowości. Ponad jedna czwarta respondentów szczególnie zobowiązałaby nauczycieli do zapewnienia dzieciom bezpieczeństwa w placówkach oświatowych. Tyle samo osób starałoby się wpłynąć na zwiększenie bezpieczeństwa na drogach i ulicach wprowadzając ograniczenie prędkości. Tylko co piąty badany powierzyłby bezpieczeństwo dzieci straży miejskiej, samorządowej, a jeszcze mniej (nieco ponad jedna siódma) postawiłoby na rozwój harcerstwa w swojej miejscowości. Co siódmy respondent opowiedziałby się za podaniem do publicznej wiadomości nazwisk i adresów osób skazanych za pedofilię. Prawie tyle samo podjęłoby działania na rzecz przywrócenia kary śmierci. Najmniej osób (zaledwie co dziesiąta) zwróciłoby się o pomoc do Kościoła i starałoby się zachęcać księży do zorganizowania dzieciom wolnego czasu.

★

★

★

Większość Polaków przejawia zaniepokojenie losem dzieci - negatywnie ocenia poziom ich bezpieczeństwa w kraju oraz stwierdza wzrost zagrożeń w porównaniu z czasami własnego dzieciństwa. Swoją miejscowość większość badanych uznaje jednak za miejsce raczej bezpieczne dla dzieci, choć i tej ocenie towarzyszy świadomość nieszczęść, jakie

spotkały ich nieletnich współmieszkańców w ciągu ostatnich kilku lat. Najczęściej odnotowywano wypadki drogowe z udziałem dzieci, pogryzienia przez psa, utonięcia, rzadziej zaś - samobójstwa dzieci, zmuszanie ich do żebrania, katowanie, maltretowanie i seksualne wykorzystywanie przez członków rodziny, napastowanie przez zbrojców, morderstwa i gwałty. Wyłaniający się z wypowiedzi badanych obraz zagrożeń bezpieczeństwa dzieci w miejscu zamieszkania jest silnie zróżnicowany w zależności od wielkości miejscowości - im jest ona większa, tym większe nasilenie zagrożeń.

Ankietowani postawieni w roli radnych, odpowiedzialnych za bezpieczeństwo dzieci w swojej miejscowości, pragnęliby przede wszystkim zorganizować im czas wolny oraz uchronić przed przebywaniem na ulicy przez tworzenie klubów i świetlic. Nie wiąże się to jednak ze szczególną troską o walory wychowawcze tych miejsc, o czym świadczy niewielkie zainteresowanie ankietowanych harcerstwem i organizacjami kościelnymi. Badani dostrzegają też znaczenie edukacji zmierzającej do tego, by dzieci same rozpoznawały niebezpieczeństwa i wiedziały, jak sobie z nimi radzić, lecz nie przypisują jej kluczowej roli w walce z zagrożeniami. Jeszcze mniejszą wagę przywiązują do tego, by za los dzieci poczuli się odpowiedzialni wszyscy dorośli mieszkańcy ich miejscowości, a nie tylko rodzice i osoby zawodowo do tego zobowiązane. Trzeba ponadto przyznać, że potencjalni radni wykazują gotowość do działania na rzecz zwiększenia wyroków sądowych za krzywdzenie dzieci. Nie chcieliby jednak na ogół angażować się w walkę o przywrócenie kary śmierci, nie interesuje ich także upublicznianie danych personalnych osób skazanych za pedofilię. Stosunkowo niewielu z nich starałoby się też wpłynąć na zwiększenie bezpieczeństwa na drogach i ulicach przez wprowadzenie ograniczenia prędkości pojazdów, mimo że większość z nich zdaje sobie sprawę z tego, jak często dzieci są ofiarami wypadków drogowych.

Opracowała
Bogna WCIÓRKA

A N E K S

Tabela 1. Jak Pan(i) sądzi, czy - ogólnie rzecz biorąc - dzieci w Polsce są bezpieczne czy raczej nie?

(%)				
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	26	69	5	1260
Płeć				
Mężczyźni	30	66	4	602
Kobiety	23	71	6	658
Wiek				
18-24 lat	33	63	3	190
25-34	27	67	6	222
35-44	26	70	4	210
45-54	31	64	5	259
55-64	17	77	6	144
65 lat i więcej	20	73	7	234
Miejsce zamieszkania				
Wieś	25	70	5	480
Miasto do 20 tys.	33	64	3	122
20-100 tys.	28	66	6	267
101-500 tys.	24	71	5	233
501 tys. i więcej mieszk.	26	69	5	158
Wykształcenie				
Podstawowe	22	73	5	378
Zasadnicze zawodowe	25	71	4	352
Średnie	28	66	6	404
Wyższe	37	55	7	126
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	40	53	7	93
Prac.umysł.niż.szczebła	31	58	11	93
Pracownicy fiz.- umysł.	34	62	5	91
Robotnicy wykwalifikowani	24	73	2	108
Robotnicy niewykwalifik.	36	64	0	55
Rolnicy	22	75	3	73
Pracujący na własny rach.	34	61	5	48
Bierni zawodowo				
Renciści	20	75	4	148
Emeryci	19	74	7	252
Uczniowie i studenci	35	62	3	98
Bezrobotni	21	73	6	141
Gospodynie domowe i inni	23	75	2	61
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	35	60	5	169
spółce właścicieli	38	57	5	100
prywatnych i państwa	28	66	6	224
sekt. pryw. poza rolnict.	24	72	4	80
prywatnym gosp. rolnym				
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	24	73	4	138
300-399	22	75	2	111
400-599	27	70	4	195
600-800	23	72	6	207
Powyżej 800 zł	31	62	6	187
Ocena własnych war. mater.				
Złe	21	74	5	418
Średnie	26	69	5	564
Dobre	36	59	5	278
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	21	72	7	80
Raz w tygodniu	25	70	5	617
1-2 razy w miesiącu	29	66	5	173
Kilka razy w roku	27	68	5	241
W ogóle nie uczestniczy	30	66	5	146
Poglądy polityczne				
Lewica	32	64	5	236
Centrum	27	70	6	391
Prawica	24	70	6	265
Trudno powiedzieć	23	69	8	365

Tabela 2. Czy, Pana(i) zdaniem, dzieci w Polsce są obecnie:
 1 - tak samo bezpieczne jak w czasach Pana(i) dzieciństwa;
 2 - bardziej bezpieczne niż w czasach Pana(i) dzieciństwa;
 3 - mniej bezpieczne niż w czasach Pana(i) dzieciństwa

				(%)	
	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	5	7	84	4	1260
Płeć					
Mężczyźni	6	8	82	5	602
Kobiety	4	7	86	3	658
Wiek					
18-24 lat	10	7	72	11	190
25-34	4	6	87	3	222
35-44	5	2	91	2	210
45-54	3	7	87	3	259
55-64	4	8	86	1	144
65 lat i więcej	3	13	80	4	234
Miejsce zamieszkania					
Wieś	5	9	82	4	480
Miasto do 20 tys.	6	3	85	6	122
20-100 tys.	4	8	84	3	267
101-500 tys.	5	4	87	4	233
501 tys.i więcej mieszk.	3	10	84	4	158
Wykształcenie					
Podstawowe	4	11	80	4	378
Zasadnicze zawodowe	5	4	87	3	352
Średnie	6	5	85	4	404
Wyższe	1	10	84	5	126
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	2	9	87	3	93
Prac.umysł.niż.szczebla	1	7	86	5	93
Pracownicy fiz.-umysł.	7	3	87	2	91
Robotnicy wykwalifikowani	8	0	91	1	108
Robotnicy niewykwalifik.	3	8	80	9	55
Rolnicy	5	5	91	0	73
Pracujący na własny rach.	2	6	86	5	48
Bierni zawodowo					
Renciści	5	12	79	4	148
Emeryci	3	10	84	4	252
Uczniowie i studenci	12	8	71	8	98
Bezrobotni	5	5	84	6	141
Gospodynie domowe i inni	5	4	87	4	61
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	4	8	87	1	169
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	7	4	87	2	100
sekt. pryw. poza rolnict.	3	3	87	7	224
prywatnym gosp. rolnym	4	7	89	0	80
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	2	7	86	5	138
300-399	7	4	89	2	111
400-599	4	5	86	5	195
600-800	6	8	82	3	207
Powyżej 800 zł	3	8	86	3	187
Ocena własnych war. mater.					
Złe	3	7	87	3	418
Średnie	4	8	84	5	564
Dobre	8	7	81	4	278
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	2	11	85	2	80
Raz w tygodniu	5	7	84	4	617
1-2 razy w miesiącu	5	7	84	5	173
Kilka razy w roku	6	8	81	4	241
W ogóle nie uczestniczy	3	5	88	4	146
Poglądy polityczne					
Lewica	7	8	82	3	236
Centrum	4	7	86	3	391
Prawica	4	7	86	3	265
Trudno powiedzieć	4	7	83	6	365

Tabela 3. Jak Pan(i) sądzi, czy w Pana(i) miejscowości dzieci są na ogół bezpieczne czy raczej nie?

	(%)			
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	64	32	4	1260
Płeć				
Mężczyźni	69	26	5	602
Kobiety	59	38	4	658
Wiek				
18-24 lat	68	27	5	190
25-34	66	28	6	222
35-44	67	32	1	210
45-54	61	37	2	259
55-64	57	39	4	144
65 lat i więcej	61	31	7	234
Miejsce zamieszkania				
Wieś	83	15	2	480
Miasto do 20 tys.	78	19	3	122
20-100 tys.	58	37	5	267
101-500 tys.	43	51	6	233
501 tys. i więcej mieszk.	34	59	8	158
Wykształcenie				
Podstawowe	66	29	5	378
Zasadnicze zawodowe	63	33	4	352
Średnie	64	32	4	404
Wyższe	57	39	5	126
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	64	33	3	93
Prac. umysł. niż. szczebla	60	37	3	93
Pracownicy fiz.- umysł.	62	34	4	91
Robotnicy wykwalifikowani	65	34	1	108
Robotnicy niewykwalifik.	66	33	1	55
Rolnicy	81	18	2	73
Pracujący na własny rach.	68	20	12	48
Bierni zawodowo				
Renciści	62	33	5	148
Emeryci	61	33	6	252
Uczniowie i studenci	69	27	3	98
Bezrobotni	60	34	6	141
Gospodynie domowe i inni	55	45	0	61
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	61	38	1	169
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	68	29	3	100
sekt. pryw. poza rolnict.	64	31	6	224
prywatnym gosp. rolnym	82	16	2	80
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	67	32	1	138
300-399	63	36	2	111
400-599	62	34	3	195
600-800	59	39	2	207
Powyżej 800 zł	61	33	6	187
Ocena własnych war. mater.				
Złe	56	40	4	418
Średnie	65	30	4	564
Dobre	72	23	5	278
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	63	31	5	80
Raz w tygodniu	68	30	3	617
1-2 razy w miesiącu	67	28	5	173
Kilka razy w roku	59	36	5	241
W ogóle nie uczestniczy	51	41	8	146
Poglądy polityczne				
Lewica	59	37	4	236
Centrum	68	32	1	391
Prawica	65	30	5	265
Trudno powiedzieć	61	32	7	365

Tabela 4. Czy w ostatnich kilku latach zdarzyło się w Pana(i) miejscowości, że jakieś dziecko:
 1 - było ofiarą wypadku drogowego; 2 - zostało pogryzione przez psa; 3 - zostało dotkliwie pobite, skatowane; 4 - zostało zgwałcone; 5 - zostało zamordowane; 6 - było seksualnie wykorzystywane przez członków swojej rodziny; 7 - było maltretowane przez członków swojej rodziny; 8 - było zmuszane do nadużywania alkoholu; 9 - było zmuszane do brania narkotyków

	Odpowiedzi twierdzące									(%)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Liczba osób
Ogółem	57	36	25	15	17	14	20	13	13	1260
Płeć										
Mężczyźni	57	37	25	12	16	10	17	11	11	602
Kobiety	58	35	25	19	17	18	23	14	14	658
Wiek										
18-24 lat	69	46	28	14	14	14	27	14	16	190
25-34	59	37	23	15	15	13	23	10	12	222
35-44	59	34	26	16	19	16	20	13	11	210
45-54	61	39	31	20	21	17	24	15	15	259
55-64	51	35	23	17	17	15	17	16	16	144
65 lat i więcej	45	25	17	11	13	9	12	9	6	234
Miejsce zamieszkania										
Wieś	33	20	5	3	1	2	3	4	3	480
Miasto do 20 tys.	73	38	27	15	8	15	29	10	18	122
20-100 tys.	72	40	31	21	21	13	22	14	13	267
101-500 tys.	69	45	38	20	28	21	31	13	12	233
501 tys. i więcej mieszk.	76	64	55	40	48	40	49	37	35	158
Wykształcenie										
Podstawowe	48	26	16	14	14	11	16	8	8	378
Zasadnicze zawodowe	52	32	24	13	13	10	16	12	9	352
Średnie	67	45	30	17	19	17	25	15	17	404
Wyższe	69	50	37	22	27	23	32	20	21	126
Grupa społ.-zaw. pracujący										
Kadra kier., inteligencja	72	55	40	22	26	27	34	21	25	93
Prac. umysł. niż. szczebla	63	33	39	21	21	18	31	16	11	93
Pracownicy fiz.-umysł.	67	44	28	18	26	8	25	16	16	91
Robotnicy wykwalifikowani	57	38	31	16	17	14	21	7	7	108
Robotnicy niewykwalifik.	53	26	10	15	13	14	6	5	5	55
Rolnicy	28	23	5	7	2	2	3	7	8	73
Pracujący na własny rach.	65	29	23	11	14	9	12	7	8	48
Bierni zawodowo										
Renciści	41	25	15	7	10	9	11	7	7	148
Emeryci	51	32	22	16	18	12	16	14	11	252
Uczniowie i studenci	75	58	34	14	20	21	30	10	12	98
Bezrobotni	68	34	27	19	16	17	30	19	20	141
Gospodynie domowe i inni	60	38	21	17	13	16	18	18	20	61
Pracuje w:										
inst. państw., publicznej	69	41	34	20	22	19	26	13	14	169
spółce właścicieli	61	45	30	13	21	13	21	12	9	100
prywatnych i państwa	62	36	29	20	20	14	24	13	15	224
sekt. prywat. poza rolnict.	27	23	5	6	2	2	3	6	8	80
prywatnym gosp. rolnym										
Dochody na jedną osobę										
Do 299 zł	56	37	27	16	14	13	20	10	10	138
300-399	65	39	29	14	24	19	28	17	22	111
400-599	58	30	25	15	13	8	16	11	11	195
600-800	57	35	28	18	21	15	23	18	14	207
Powyżej 800 zł	58	39	29	20	27	19	24	16	16	187
Ocena własnych war. mater.										
Złe	57	33	26	20	17	15	22	15	14	418
Średnie	55	36	22	13	17	12	18	11	12	564
Dobre	63	40	29	14	15	16	24	11	12	278
Udział w prakt. religijnych										
Kilka razy w tygodniu	56	31	23	10	14	8	9	9	13	80
Raz w tygodniu	53	34	21	13	14	11	18	9	11	617
1-2 razy w miesiącu	62	33	24	14	14	14	20	14	11	173
Kilka razy w roku	61	42	30	21	21	19	27	16	15	241
W ogóle nie uczestniczy	64	41	35	23	27	20	30	20	16	146
Poglądy polityczne										
Lewica	61	36	32	18	18	16	26	16	15	236
Centrum	60	40	25	16	17	15	24	11	13	391
Prawica	59	39	28	17	21	14	19	16	13	265
Trudno powiedzieć	51	29	18	12	13	11	15	9	10	365

Tabela 4 (cd.). Czy w ostatnich kilku latach zdarzyło się w Pana(i) miejscowości, że jakieś dziecko:
10 - było zmuszane do prostytucji; 11 - było zmuszane do żebrania; 12 - było napastowane
przez zbrojeńca; 13 - utopiło się; 14 - spłonęło; 15 - popełniło samobójstwo; 16 - zostało
porwane; 17 - zaginęło bez wieści

Odpowiedzi twierdzące

	10	11	12	13	14	15	16	17	Liczba osób
Ogółem	7	27	19	33	12	24	10	12	1260
Płeć									
Meżczyźni	6	25	16	34	11	23	9	11	602
Kobiety	9	28	21	32	12	26	11	14	658
Wiek									
18-24 lat	6	31	21	40	12	30	12	19	190
25-34	7	32	20	37	8	24	12	12	222
35-44	7	24	19	28	10	24	9	13	210
45-54	9	28	23	38	16	31	10	14	259
55-64	11	31	17	35	14	22	13	10	144
65 lat i więcej	6	16	11	22	9	15	6	8	234
Miejsce zamieszkania									
Wieś	1	5	5	15	4	7	1	1	480
Miasto do 20 tys.	2	26	14	47	16	35	4	11	122
20-100 tys.	8	32	19	47	11	32	8	11	267
101-500 tys.	8	47	31	36	11	32	15	20	233
501 tys.i więcej mieszk.	30	53	44	50	33	46	41	42	158
Wykształcenie									
Podstawowe	5	21	13	31	10	17	6	9	378
Zasadnicze zawodowe	5	22	16	27	10	21	7	8	352
Średnie	10	33	24	38	14	32	13	17	404
Wyższe	15	39	26	38	15	33	21	22	126
Grupa społ.-zaw. pracujący									
Kadra kier., inteligencja	17	40	32	38	16	35	22	23	93
Prac.umysł.niż.szczebła	9	37	28	45	12	39	10	17	93
Pracownicy fiz.- umysł.	7	36	17	44	16	26	18	18	91
Robotnicy wykwalifikowani	6	25	18	37	11	24	7	11	108
Robotnicy niewykwalifik.	4	19	12	20	2	18	5	7	55
Rolnicy	0	9	5	23	7	10	0	0	73
Pracujący na własny rach.	6	23	20	34	15	30	10	11	48
Bierni zawodowo									
Renciści	6	22	10	25	9	14	4	3	148
Emeryci	8	21	15	28	13	20	10	11	252
Uczniowie i studenci	9	35	26	45	11	36	14	23	98
Bezrobotni	7	30	21	33	14	27	11	15	141
Gospodynie domowe i inni	8	27	28	28	8	18	8	8	61
Pracuje w:									
inst. państw., publicznej	9	32	23	38	14	33	9	12	169
spółce właścicieli									
prywatnych i państwa	9	27	20	32	10	25	12	15	100
sekt. pryw. poza rolnict.	9	33	23	41	14	29	17	20	224
prywatnym gosp. rolnym	0	9	5	21	7	9	0	0	80
Dochody na jedną osobę									
Do 299 zł	5	18	19	31	11	20	6	8	138
300-399	13	42	31	44	15	34	10	16	111
400-599	5	24	15	36	10	21	7	8	195
600-800	8	32	22	36	15	27	12	14	207
Powyżej 800 zł	12	32	20	39	14	30	18	20	187
Ocena własnych war. mater.									
Złe	10	28	22	35	13	24	9	12	418
Średnie	6	24	16	30	11	22	10	11	564
Dobre	7	30	19	36	10	30	11	15	278
Udział w prakt. religijnych									
Kilka razy w tygodniu	9	27	14	27	13	22	4	7	80
Raz w tygodniu	4	23	16	32	10	23	9	10	617
1-2 razy w miesiącu	7	24	19	27	8	21	5	10	173
Kilka razy w roku	12	30	20	40	14	28	15	17	241
W ogóle nie uczestniczy	14	41	29	38	19	29	18	20	146
Poglądy polityczne									
Lewica	10	33	24	39	13	26	13	15	236
Centrum	7	29	20	32	13	28	9	13	391
Prawica	9	29	20	38	13	26	14	16	265
Trudno powiedzieć	6	19	12	27	8	18	7	8	365

Tabela 5. Średnia liczba wymienianych przez respondentów nieszczęść, które spotkały dzieci w ich miejscowości w ostatnich latach

	Średnia	Liczba osób
Ogółem	3.54	1260
Płeć		
Mężczyźni	3.31	602
Kobiety	3.75	658
Wiek		
18-24 lat	4.15	190
25-34	3.58	222
35-44	3.47	210
45-54	4.12	259
55-64	3.59	144
65 lat i więcej	2.40	234
Miejsce zamieszkania		
Wieś	1.12	480
Miasto do 20 tys.	3.85	122
20-100 tys.	4.15	267
101-500 tys.	4.75	233
501 tys. i więcej mieszk.	7.85	158
Wykształcenie		
Podstawowe	2.72	378
Zasadnicze zawodowe	2.97	352
Średnie	4.33	404
Wyższe	5.08	126
Grupa społ.-zaw. pracujący		
Kadra kier., inteligencja	5.43	93
Prac. umysł. niż. szczebla	4.50	93
Pracownicy fiz.- umysł.	4.29	91
Robotnicy wykwalifikowani	3.47	108
Robotnicy niewykwalifik.	2.35	55
Rolnicy	1.41	73
Pracujący na własny rach.	3.27	48
Bierni zawodowo		
Renciści	2.25	148
Emeryci	3.18	252
Uczniowie i studenci	4.72	98
Bezrobotni	4.07	141
Gospodynie domowe i inni	3.55	61
Pracuje w:		
inst. państw., publicznej	4.28	169
spółce właścicieli		
prywatnych i państwa	3.73	100
sekt. pryw. poza rolnict.	4.18	224
prywatnym gosp. rolnym	1.32	80
Dochody na jedną osobę		
Do 299 zł	3.22	138
300-399	4.60	111
400-599	3.12	195
600-800	3.93	207
Powyżej 800 zł	4.35	187
Ocena własnych war. mater.		
Złe	3.75	418
Średnie	3.25	564
Dobre	3.81	278
Udział w prakt. religijnych		
Kilka razy w tygodniu	2.96	80
Raz w tygodniu	3.11	617
1-2 razy w miesiącu	3.28	173
Kilka razy w roku	4.26	241
W ogóle nie uczestniczy	4.82	146
Poglądy polityczne		
Lewica	4.11	236
Centrum	3.72	391
Prawica	3.93	265
Trudno powiedzieć	2.71	365

Tabela 6. Gdyby Pan(i) był(a) radnym(a) odpowiedzialnym(a) za bezpieczeństwo dzieci w Pana(i) miejscowości, to przede wszystkim które z niżej wymienionych zabezpieczeń próbował(a)by Pan(i) zapewnić dzieciom?
 1 - Organizowanie klubów, świetlic, żeby dzieci nie spędzały czasu na ulicy; 2 - Urządzanie placów zabaw dla dzieci; 3 - Założenie lub umocnienie harcerstwa; 4 - Zachęcanie księży do prowadzenia parafialnych zajęć, kościelnych organizacji dla dzieci; 5 - Zwiększenie czujności policji; 6 - Zwiększenie czujności straży miejskiej, samorządowej; 7 - Zobowiązanie rodziców, żeby bardziej dbali o bezpieczeństwo swoich dzieci; 8 - Zobowiązanie nauczycieli do zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom w przedszkolach i szkołach

	1	2	3	4	5	6	7	8
Ogółem	66	43	15	10	54	21	46	27
Płeć								
Mężczyźni	62	45	18	11	57	22	46	30
Kobiety	69	42	12	10	50	19	47	25
Wiek								
18-24 lat	68	44	11	7	59	25	39	27
25-34	69	44	11	8	51	18	43	34
35-44	74	45	14	9	56	23	49	27
45-54	65	44	16	10	52	23	52	27
55-64	63	39	20	9	56	16	53	23
65 lat i więcej	55	43	20	17	49	17	42	23
Miejsce zamieszkania								
Wieś	63	44	12	12	48	11	44	35
Miasto do 20 tys.	70	43	14	7	64	21	38	18
20-100 tys.	64	45	10	8	59	25	55	25
101-500 tys.	71	45	25	10	54	27	49	23
501 tys. i więcej mieszk.	66	36	19	13	50	32	41	22
Wykształcenie								
Podstawowe	58	46	13	11	48	14	45	30
Zasadnicze zawodowe	68	48	15	9	58	22	47	28
Średnie	69	41	14	8	56	25	47	25
Wyższe	71	27	26	18	51	23	44	24
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	67	34	26	17	47	28	51	27
Prac. umysł. niż. szczebla	78	43	7	9	61	21	46	26
Pracownicy fiz.- umysł.	75	48	19	4	58	18	46	35
Robotnicy wykwalifikowani	62	47	10	9	58	26	46	35
Robotnicy niewykwalifik.	64	43	8	5	64	25	45	35
Rolnicy	62	43	11	17	42	10	56	39
Pracujący na własny rach.	64	42	10	3	53	21	41	19
Bierni zawodowo								
Renciści	55	40	19	13	43	18	47	14
Emeryci	61	42	21	13	52	18	45	26
Uczniowie i studenci	70	36	10	10	58	29	30	22
Bezrobotni	71	50	13	9	59	19	49	28
Gospodynie domowe i inni	74	53	10	3	53	19	54	32
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	73	43	14	9	58	23	53	25
spółce właścicieli	71	51	13	12	55	23	44	33
prywatnych i państwa	65	39	15	7	55	22	43	33
sekt. prywat. poza rolnict.	60	38	13	16	42	11	52	35
prywatnym gosp. rolnym								
Dochody na jedną osobę								
Do 299 zł	67	46	12	12	57	17	46	27
300-399	63	44	11	11	44	24	46	21
400-599	73	48	13	9	54	20	49	25
600-800	59	36	15	12	52	25	48	30
Powyżej 800 zł	61	42	25	11	55	29	51	25
Ocena własnych war. mater.								
Złe	66	42	14	10	55	19	45	24
Średnie	66	45	16	12	52	19	47	31
Dobre	65	41	15	8	53	26	45	25
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	69	33	27	27	46	25	43	18
Raz w tygodniu	67	43	14	13	55	19	47	29
1-2 razy w miesiącu	58	50	13	5	57	20	39	30
Kilka razy w roku	68	47	17	8	53	18	51	24
W ogóle nie uczestniczy	63	38	13	2	48	30	45	26
Poglądy polityczne								
Lewica	70	54	17	6	59	22	49	28
Centrum	72	39	12	10	57	23	49	29
Prawica	67	41	19	16	48	21	46	25
Trudno powiedzieć	56	42	15	10	51	17	42	27

(continued)

Tabela 6 (cd.). Gdyby Pan(i) był(a) radnym(a) odpowiedzialnym(a) za bezpieczeństwo dzieci w Pana(i) miejscowości, to przede wszystkim które z niżej wymienionych zabezpieczeń próbował(a)by Pan(i) zapewnić dzieciom?
 9 - Spowodowanie, żeby wszyscy dorośli czuli się odpowiedzialni za los dzieci; 10 - Uczenie dzieci rozpoznawania niebezpiecznych sytuacji i radzenia sobie z nimi; 11 - Ograniczenie prędkości na drogach, ulicach; 12 - Podanie do publicznej wiadomości nazwisk i adresów skazanych zbrojców - pedofilów; 13 - Zwiększenie wyroków sądowych za krzywdzenie dzieci; 14 - Działanie na rzecz przywrócenia kary śmierci

	(%)							
	9	10	11	12	13	14	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	35	41	27	14	41	13	2	1259
Płeć								
Mężczyźni	35	40	24	13	38	14	2	601
Kobiety	35	41	30	14	44	13	3	658
Wiek								
18-24 lat	28	53	28	16	50	18	1	190
25-34	40	49	23	15	48	14	1	222
35-44	34	43	29	11	41	10	0	210
45-54	36	40	25	15	38	17	1	259
55-64	43	29	35	14	35	13	3	144
65 lat i więcej	31	28	27	10	34	9	8	234
Miejsce zamieszkania								
Wieś	34	39	32	10	36	13	4	480
Miasto do 20 tys.	34	36	32	17	39	12	3	122
20-100 tys.	36	43	22	15	40	14	2	267
101-500 tys.	31	39	22	15	47	15	0	233
501 tys. i więcej mieszk.	45	48	24	16	51	13	1	158
Wykształcenie								
Podstawowe	29	31	31	11	37	12	5	378
Zasadnicze zawodowe	35	35	31	13	43	13	2	352
Średnie	38	47	24	15	43	16	1	403
Wyższe	40	61	18	15	42	9	1	126
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	41	60	11	13	46	12	1	93
Prac. umysł. niż. szczebla	37	51	23	17	44	14	0	93
Pracownicy fiz.- umysł.	46	51	22	11	42	10	0	91
Robotnicy wykwalifikowani	34	43	26	14	38	15	1	108
Robotnicy niewykwalifik.	32	34	22	8	41	15	1	55
Rolnicy	37	39	27	5	35	10	1	73
Pracujący na własny rach.	31	33	27	15	40	36	2	48
Bierni zawodowo								
Renciści	36	30	35	18	36	10	5	148
Emeryci	35	30	29	10	35	9	6	252
Uczniowie i studenci	31	64	19	24	47	14	1	98
Bezrobotni	31	33	36	16	51	18	0	141
Gospodynie domowe i inni	27	41	38	8	48	15	0	60
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	37	48	23	13	46	13	0	169
spółce właścicieli	38	48	20	14	26	12	0	100
prywatnych i państwa	39	46	24	13	45	18	1	224
sekt. pryw. poza rolnict.	36	39	27	8	37	11	1	80
Dochody na jedną osobę								
Do 299 zł	35	34	35	13	40	13	1	138
300-399	38	39	38	17	48	17	1	111
400-599	28	37	27	13	47	13	2	194
600-800	39	42	24	16	46	17	2	207
Powyżej 800 zł	42	44	24	9	37	13	2	187
Ocena własnych war. mater.								
Złe	31	36	29	15	43	14	3	418
Średnie	36	40	27	12	39	13	2	563
Dobre	39	49	24	14	43	13	3	278
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	30	36	35	7	38	3	5	80
Raz w tygodniu	35	41	27	12	39	13	2	616
1-2 razy w miesiącu	34	40	24	12	35	16	2	173
Kilka razy w roku	35	37	30	19	45	14	2	241
W ogóle nie uczestniczy	42	48	23	16	52	19	1	146
Poglądy polityczne								
Lewica	41	35	22	14	42	10	0	236
Centrum	36	45	29	12	40	14	1	391
Prawica	33	46	26	16	49	17	1	265
Trudno powiedzieć	32	36	30	13	36	12	6	365